

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ

В умовах військового конфлікту проблема забезпечення екологічної безпеки є надзвичайно актуальною, оскільки внаслідок бойових дій на Донбасі суттєво погіршується стан навколишнього природного середовища на окупованих територіях.

Загалом, основні проблеми забезпечення екологічної безпеки віднайшли своє закріплення на законодавчому рівні у Стратегії національної безпеки України [1]. Відповідно до якої виділено наступні загрози екологічній безпеці: надмірний антропогенний вплив і високий рівень техногенного навантаження на територію України; негативні екологічні наслідки Чорнобильської катастрофи; значний обсяг відходів виробництва та споживання і неналежний рівень їх вторинного використання, переробки та утилізації; незадовільний стан єдиної державної системи та сил цивільного захисту, системи моніторингу довкілля.

Виходячи з аналізу можна відзначити, що основні загрози екологічній безпеці нашої держави не прив'язані до військового конфлікту, а визначені в цілому, що на наше глибоке переконання є правильним, оскільки забезпечення екологічної безпеки необхідно не тільки окремо визначеним територіям, які розташовані поблизу військового конфлікту, а по всій території держави, і тільки таким чином, можливе досягнення позитивних результатів.

Науковці дещо розширюють екологічні загрози держави та виділяють серед них, зокрема:

1) проблеми забруднення водних ресурсів. Стандарти питної води, які нині використовують в Україні, були розроблені ще у 80-ті роки. Більш ніж за 30 років з'явилося багато речовин, що не контролюються державними стандартами. Експерти вважають, що нині Україна займає 105 місце по забрудненню води серед 120 країн світу;

2) скорочення середньої тривалості життя мешканців України. На думку науковців, дану проблему також сміливо можна назвати екологічною, тому що українці мешкають в забрудненому природному середовищі, п'ють погану воду, дихають забрудненим повітрям, а це скорочує тривалість їх життя. Для порівняння: в Україні середня тривалість життя людини становить близько 65 років, а Польщі – 75 років, в Швеції – 80 років, а в Японії – 85 років;

3) забруднення повітря; скорочення тваринного і рослинного світу.

В нашій державі чітко спостерігається кардинальне скорочення багатьох видів тварин і рослин, багато з них уже давно занесені до Червоної книги чи зовсім зникли з території України;

4) проблеми сміття і побутових відходів. Кількість сміття в Україні зростає з року в рік. Це пояснюється тим, що в Україні сміття не переробляють, а просто складають чи спалюють. Якщо в Європі переробляється 95 % сміття, то в Україні лише біля 10 %;

5) проблема незаконної забудови берегів рік, озер, морів, а також наслідки Чорнобильської катастрофи [2, с. 143]. Отже, все це вимагає кардинальних змін у відношенні до екологічних проблем в Україні, удосконалення системи забезпечення екологічної безпеки.

Що стосується безпосередньо зони військового конфлікту, то на нашу думку, однією з проблем екологічної безпеки є відсутність точної інформації про стан екологічної безпеки на непідконтрольній території. Тому, в умовах обмеженості інформації надзвичайно важливими джерелами даних є діяльність засобів масової інформації та соціальні мережі, хоча у деяких випадках точність та достовірність відповідних повідомлень треба підтверджувати за допомогою додаткових джерел [3, с. 19].

Також варто зазначити, що сучасні екологічні проблеми Донбасу стосуються, насамперед, порушення екосистем та природних територій, руйнування промислових та екологічно небезпечних об'єктів, забруднення джерел питної води, земель, атмосферного повітря, порушення геологічного середовища. Також необхідно відмітити, що застосування зброї на Донбасі вже призвело до руйнування природних ландшафтів, високого рівня забруднення повітря, земель, водних ресурсів [4, с. 281].

Таким чином, можемо дійти висновку, що військовий конфлікт на Донбасі завдає значної шкоди екологічній безпеці держави, а тому необхідно якнайшвидше вирішити екологічні проблеми, які виникли внаслідок бойових дій, оскільки вони можуть завдати шкоди не меншої ніж Чорнобильська катастрофа.

Список використаних джерел

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015 // Урядовий кур'єр. – 2015. – 29 травня. – № 95.
2. Кошій О. В. Проблеми екологічної безпеки України / О. В. Кошій // Економічні науки. Серія : Економіка та менеджмент. – 2014. – Вип. 11. – С. 138-145.
3. Оцінка екологічної шкоди та пріоритети відновлення довкілля на сході України. – К.: ВАІТЕ, 2017. – 88 с.
4. Личенко І. О. Проблеми екологічної безпеки тимчасово окупованих

територій Донецької та Луганської областей та організаційно-правові засади їхнього вирішення / І. О. Личенко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. – 2016. – № 845. – С. 279-284.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Канівець Л.А.